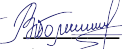
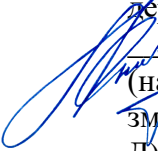

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА
«Красзнавчо – туристична діяльність у закладах освіти»

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Херсонського
державного університету
Голова вченої ради ХДУ
 (Володимир ОЛЕКСЕНКО)
(протокол від 28.02.2022р. № 14 зі
змiнами протокол від 29.09.2025р. № 3)

Сертифікатна програма вводиться в дію
з 28.02.2022р.

Ректор Херсонського
державного університету
 (Олександр ШВАКОВСЬКИЙ)
(наказ від 28.02.2022р. № 192-Д зі
змiнами наказ від 30.09.2025р. № 529-
Д)

Івано-Франківськ, 2025 рік

Розроблено робочою групою у складі:

П.І.П. керівника та членів робочої групи	Посада (для сумісників - місце основної роботи, посада)	Найменування закладу, що закінчив викладач (рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту)	Науковий ступінь, шифр і найменування спеціальності, тема дисертації, вчена звання, за кою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково-дослідна робота, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами, керівництво науковою роботою здобувачів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, тип документу, тема, дата видачі)
Керівник						
Сидоренко Наталія Іванівна	Доцент кафедри теорії та методик и дошкільної та початкової освіти	Херсонський державний педагогічний університет, 2000, Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова і література, Магістр української мови та літератури, зарубіжної літератури	Кандидат філологічних наук, Жанрові модифікації і поетика української дитячої повісті 60-80-х років ХХ століття, доцент	22	<p>Статті</p> <p>1. Реалізація народознавчого компоненту в сучасному дошкільному закладі. Педагогічні науки: [зб. наук. праць/ред. кол. Барбіна Є.С., Федяєва В.Л. та ін.]. – Вип. 65. – Херсон: ХДУ, 2014. – С.421-426.</p> <p>2. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до українознавчої роботи. Педагогічна теорія і практика: [зб. наук. праць /ред. кол. Артемова Л.А., Пилипенко О.І. та ін.]. – Вип. 5. –К.: КИМУ, 2014.- С.452-467.</p> <p>3. Роль українознавчої складової у підготовці майбутніх педагогів до проведення уроків з літературного читання. Актуальні питання гуманітарних наук.: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного</p>	<p>1. Свідоцтво тренера з освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини і розвитку громадянських компетентностей № 27042018-9 від 27 квітня 2018 року.</p> <p>2. 31.09.2022 № 220-к підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників: кафедра початкової та дошкільної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка з 18 квітня по 18 травня 2022 року.</p> <p>3. Сертифікат за проходження профорієнтаційного курсу «Менеджер з туризму» № 63458961 від 10.08.2025</p>

				<p>педагогічного університету імені Івана Франка – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. – Вип. 41. Том 3. – 320 с. С 204-209.</p> <p>4. Підготовка майбутнього педагога до створення екскурсій доповненої реальності в локальних освітніх середовищах .С. 126-137.</p> <p>Information Technologies in Education: Scientific journal. Issue 4 (4 5. – Kherson: KSU, 2020. – 154 p. ISS</p> <p>6.Формування кроскультурної компетентності майбутніх учителів в інтеграційних процесах</p> <p>Cross-cultural competence formation for future teachers in integration processes</p> <p>Eduweb-Revista de Tecnologia de Informacion Y Comunicacion en Educacion. – 2022 Volume 16, Issue 3, Page 232-244</p> <p>7. Тригери формування національної свідомості майбутніх освітян в умовах воєнного часу.</p> <p>Журнал «Перспективи та інновації науки»(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина») № 10 (15) 2022, 605с. С.50-65.</p> <p>8. Виховання дошкільників на традиціях народної культури українців</p> <p>The 5th International scientific and practical conference “Scientific projects on improving the environment” (October 17 – 20, 2023)</p>	<p>4. Проходження курсу на платформі Edera « Знай свою країну.Різдво».</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>Brussels, Belgium. International Science Group. 2023. Pp. 166-171.</p> <p>9.Формування загальнолюдських цінностей молодших школярів як об'єктивна потреба сучасного суспільства</p> <p>Актуальні проблеми фахової підготовки сучасного педагога : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Херсон, 9-10 листопада 2020) / упоряд. О. В. Мироненко. Херсон, 2020. С.160-166..</p> <p>10. Обрядова творчість українського народу: словесна та музична традиції. <i>Академічні візії</i>, (41). 2025.</p> <p>1. Книга тестових завдань. Розділ «Українознавство: Навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.010102 Початкова освіта спеціалізація українознавство, 7.01010201 Початкова освіта спеціалізація українознавство .- 158 с. (у співавторстві). – С.6-53, 131-157. Херсон: Айлант, 2012</p>	
Члени групи						
Борисенко Наталія Михайлівна	Доцент кафедри теорії та методик и дошкіль ної та початко	Херсонський	Кандидат педагогічних наук, 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти «Педагогічні умови	16	<p>1.Підготовка майбутнього педагога до створення екскурсій доповненої реальності в локальних освітніх середовищах .С. 126-137.</p> <p>Information Technologies in Education: Scientific journal. Issue 4 (4 5. – Kherson: KSU, 2020. – 154 p. ISS</p> <p>2.Формування кроскультурної</p>	

	вої освіти		формування екоцентричного світогляду майбутніх учителів початкових класів»	<p>компетентності майбутніх учителів в інтеграційних процесах Cross-cultural competence formation for future teachers in integration processes Eduweb-Revista de Tecnologia de Informacion Y Comunicacion en Educacion. – 2022 Volume 16, Issue 3, Page 232-244</p> <p>3. Тригери формування національної свідомості майбутніх освітян в умовах воєнного часу. Журнал «Перспективи та інновації науки»(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина») № 10 (15) 2022, 605с. С.50-65.</p> <p>4.Ecologization of education in the innovative space of higher education / DOI10.34069/AI/2023.67.07.11</p> <p>5.Formation of professional competencies of primary school teachers using ICT / DOI:10.20952/revtee.v13i32.14965</p>	
--	------------	--	--	---	--

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Педагогічний факультет
Офіційна назва сертифікатної програми	«Краєзнавчо- туристична діяльність у закладах освіти»
Обсяг сертифікатної програми	24 кредити, 720 годин
Тривалість сертифікатної програми	Довгострокова
Передумови	Базова загальна освіта
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії сертифікатної програми	Оновлюється один раз на 3 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису сертифікатної програми	https://www.kspu.edu/Education/CertPrograms.aspx
2. Мета сертифікатної програми	
Метою сертифікатної програми є формування у слухачів інтегрованих фахових компетентностей для розробки, організації та проведення краєзнавчо-туристичної, екскурсійної та дозвілєвої діяльності в закладах освіти, враховуючи специфіку роботи з дітьми та молоддю.	
3. Характеристика сертифікатної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	01 Освіта/Педагогіка
Орієнтація сертифікатної програми	Сертифікатна програма має прикладний характер, що орієнтований на фахівця, здатного критично оцінювати сучасний стан національно-патріотичного виховання та поєднувати історичний досвід з інноваційними технологіями для вирішення професійних завдань.
Основний фокус сертифікатної програми та спеціалізації	Загальна освіта, загальна освіта в галузі педагогіки Ключові слова: народознавство, краєзнавство, екскурсознавство, гурткова робота, дозвілєва діяльність, обрядова культура, методика навчання та виховання.
Особливості програми	Практична спрямованість: використання сучасних технологій, інноваційних форм та методів під час національно-патріотичного виховання, краєзнавчо -туристичної діяльності
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть обіймати посади (за наявності диплому бакалавра) в закладах освіти, громадських/приватних адміністраціях, народознавчих, пам'яткоохоронних, музейних установах, туристичній сфері, засобах комунікації. Вони також здатні виконувати роботу, яка потребує вміння аналізувати та узагальнювати. Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003: 2010)

	вчитель початкових класів може обіймати такі посади (за чинною редакцією Національного класифікатора професій): КП2359.2 Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми. КП3414 Організатор подорожей (екскурсій). КП 3474 Організатор культурно-дозвілєвої діяльності. КП 3310 Культурорганізатор дитячих позашкільних заходів
Подальше навчання	Не застосовано
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Застосовуються студентоцентроване навчання, самонавчання та проблемно-орієнтоване навчання.
Оцінювання	Здійснюється за накопичувальною системою відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ХДУ.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та методики навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Критичність та самокритичність. Думати науковими термінами, формулювати задачі, збирати дані, аналізувати їх та пропонувати рішення. ЗК 2. Комунікація усна та письмова рідною мовою. Правильно розмовляти та писати різними комунікативними стилями, а саме: неофіційним, офіційним та науковим. ЗК 3. Працювати самостійно, приймати ініціативу та керувати часом. Здатність організовувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та подавати результат вчасно. ЗК 4. Працювати з іншими. В мультидисциплінарному та мультинаціональному середовищі.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК1 Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати краєзнавчо-туристичну інформацію з використанням сучасних цифрових інструментів, а також розробляти та ефективно презентувати мультимедійний туристичний матеріал. ФК2 Здатність аналізувати взаємозв'язок народознавства, краєзнавства та екскурсійної справи, системно характеризувати туристичні ресурси України, розробляти унікальні тематичні туристичні та екскурсійні маршрути, та детально описувати їх для різних цільових аудиторій. ФК 3 Здатність аналізувати навчальні програми з різних видів гурткової роботи, самостійно складати план-конспект гурткового заняття, проводити гурткові заняття із застосуванням особистісно орієнтованих технологій, залучаючи учнів до дослідницької та проектної діяльності. ФК 4 Здатність до формування системного мислення та розвитку умінь організації, планування і проведення різноманітних видів дозвілєвої діяльності, а також їх творчого та змістовного наповнення. ФК 5 Здатність аналізувати традиційну духовну культуру, народні вірування та обряди, вміння ефективно використовувати знання

	<p>про обряди та ритуали для створення автентичних освітніх та туристичних продуктів.</p> <p>ФК 6 Здатність аналізувати етапи етнічного розвитку українців, основні риси їхньої матеріальної і духовної культури, суспільні відносини, звичаї та обряди, а також критично оцінювати народне мистецтво та фольклор у контексті загальних тенденцій цивілізаційного розвитку.</p> <p>ФК 7 Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та нестандартні методичні задачі, застосовуючи інноваційні методики під час навчання учнів в рамках освітніх галузей, визначених Державним стандартом.</p>
7. Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН 1. Здійснювати ефективний пошук, оцінювання та обробку інформації з різноманітних джерел, зокрема за допомогою сучасних цифрових інструментів, для вирішення фахових завдань у краєзнавчій та освітній діяльності.</p> <p>ПРН2. Обґрунтовувати власну позицію, формулювати аргументовані висновки на основі критичного аналізу літературних джерел та результатів власних досліджень.</p> <p>ПРН 3. Застосовувати знання з історії, етнографії та громадянської освіти для формування активної позиції, розвитку патріотичного виховання та вирішення професійних завдань.</p> <p>ПРН 4. Формулювати думку логічно та переконливо, вести фахові дискусії, обстоювати власну позицію, а також адаптувати комунікацію відповідно до вікових та соціокультурних особливостей аудиторії.</p> <p>ПРН 5. Володіти системними знаннями про природні, соціально-економічні та культурні особливості рідного краю; самостійно розробляти інноваційні методичні варіанти краєзнавчої роботи, спрямовані на глибоке вивчення регіональної спадщини.</p> <p>ПРН 6. Кваліфіковано організовувати та планувати різноманітні форми екскурсійної діяльності, розробляти та проводити авторські маршрути.</p> <p>ПРН 7. Володіти сучасними науково-методичними підходами до організації гурткової роботи; ефективно організовувати та планувати гурткові заняття, орієнтовані на результат.</p> <p>ПРН 8. Набувати фахових знань та практичних навичок з розробки та реалізації дозвілєвих програм та послуг у сфері освітньої та соціокультурної діяльності.</p> <p>ПРН 9. Знати та глибоко розуміти особливості обрядово-магічної культури українців, інтегрувати ці знання в наукову, педагогічну та творчу діяльність для популяризації традицій.</p> <p>ПРН 10. Розуміти мету, завдання, зміст та сучасні методи початкової освіти; кваліфіковано застосовувати знання про виховну роботу на уроках та у позаурочній діяльності для гармонійного розвитку учнів.</p> <p>ПРН11. Застосовувати знання, уміння й навички з міжгалузевих дисциплін для розв'язання навчально-пізнавальних та професійно-зорієнтованих задач, визначених Державним стандартом початкової освіти.</p> <p>ПРН12. Комплексно аналізувати типологічні та специфічні риси української культури в побуті, звичаях та етнокультурних надбаннях, а також критично оцінювати етнокультурні явища і</p>

	процеси у контексті загальних тенденцій цивілізаційного розвитку.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення здійснює кафедра теорії та методики дошкільної та початкової освіти. До складу групи входять кандидат філологічних наук, доцент Сидоренко Наталія, та кандидат педагогічних наук, доцент Борисенко Наталія. Консультативні послуги: Аліна Доценко - директорка комунального закладу "Херсонський обласний художній музей ім.О.О. Шовкуненка" Херсонської обласної ради; Володимир Коваленко - директор музичної школи №1 Херсонської міської ради; Тетяна Братченко – директорка Херсонського обласного краєзнавчого музею; Надія Коротун – директорка ХОУНБ ім.О Гончара
Матеріально-технічне забезпечення	1. Етнографія України та обрядово-магічна культура українців Замість фізичних експонатів студенти використовуватимуть віртуальні тури по музеях (Музей Івана Гончара, Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному), а також онлайн-колекції предметів побуту, вишиванок та обрядових артефактів. Доступ до цифрових архівів, наукових статей та документальних фільмів про українські традиції та обряди стане основним джерелом інформації. 2. Туристичне краєзнавство та екскурсознавство Для цих розділів важливо забезпечити доступ до онлайн-картографічних сервісів (Google Maps, AllTrails), що дозволяє віртуально створювати маршрути та вивчати місцевість. Для відпрацювання навичок екскурсознавства використовуватимуться програми для відеоконференцій (Zoom, Google Meet) та інтерактивні презентації. Студенти створюватимуть і захищатимуть віртуальні екскурсії на основі фото, відео та 3D-моделей туристичних об'єктів. 3. Дозвілєва діяльність та народознавство з методикою роботи в ЗЗСО Освоєння цих тем відбуватиметься через онлайн-майстер-класи з народних ремесел, де викладач демонструє процес через камеру. Для відпрацювання методичних навичок студенти працюватимуть з електронними посібниками, створюватимуть інтерактивні уроки та проводитимуть їх фрагменти для своїх однокласників. Організація онлайн-квестів та ігор на основі української культури також урізноманітнить навчальний процес.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Рекомендована література 1. Бабарицька В Екскурсознавство і музеєзнавство: навч. пос. / В. Бабарицька, А. Короткова, О. Малиновська. К. – Альтерпрес, 2007. – 464 с. 2. Бочелюк В. Й. Дозвілєзнавство: Навчальний посібник / В.Й. Бочелюк, В.В. Бочелюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с. 3. Голубнича С.М. Основи екскурсійної справи. Навч.посіб./С.М.Голубнича.-Донецьк, 2003.-156с. 4. Костриця М. Ю. Шкільна краєзнавчо-туристична робота : навч. посібник / М. Ю. Костриця, В. В. Обозний. – К. : Вища

	<p>шк., 1995. – 223 с.</p> <p>5. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О. О. Лаврентьєва, Н. І. Зеленкова. – Кривий Ріг, 2008. - 105с.</p> <p>6. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: Навч.посіб. – К.: Знання, 2008. – 415с. (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).</p> <p>7. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей: навч. посіб. / Б. П. Пангелов. – К.: Академвидав, 2010. – 248 с.</p> <p>8. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство : навч. посіб. – К.: Вища школа, 2003. – 434 с.</p> <p>9. Українська усна народна творчість [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Мар'яна Лановик, Зоряна Лановик. - К. : Знання-Прес, 2005. – 591 с.</p> <p>10. Українська етнологія: Навч.посіб./За ред. В.Борисенко.-К.: Либідь, 2007.-400 с.</p> <p>11. Українське народознавство: Навч. посіб. /За ред. С.П.Павлюка.-2-ге вид.-К.:Знання, 2004.- 570с.</p> <p>12. Яременко, Н.В. Дозвілєзнавство: навчальний посібник. – Фастів: Поліфаст. – 2007. – 480 с.</p>
--	--

Перелік компонент сертифікатної програми та їх логічна послідовність

Перелік компонент сертифікатної програми

Код н/д	Компоненти сертифікатної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, атестація здобувачів вищої освіти)	Кількість кредитів ЄКТС/ годин	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Освітні компоненти сертифікатної програми (2 курс)			
OK1	Етнографія України	4 кредити ЄКТС/ 120 годин	Диф.залік
OK2	Туристичне краєзнавство	4 кредити ЄКТС/ 120 годин	Диф.залік
OK3	Екскурсознавство	4 кредити ЄКТС/ 120 годин	Диф.залік
OK4	Дозвілєва діяльність	4 кредити ЄКТС/ 120 годин	Диф.залік
OK5	Обрядово-магічна культура українців	4 кредити ЄКТС/ 120 годин	Диф.залік
OK6	Народознавство з методикою роботи в ЗЗСО	4 кредити ЄКТС/ 120 годин	Диф.залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ		24 кредити ЄКТС/ 720 годин	

Структурно-логічна схема сертифікатної програми

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент сертифікатної програми подається у вигляді графа.

Форма атестації здобувачів вищої освіти.

По закінченню СОП та опануванню усіх освітніх компонент студент отримує відповідний сертифікат.

ОК, прослухані в рамках сертифікатної освітньої програми, зараховуються одночасно як вибіркові освітні компоненти циклу загальної підготовки.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам сертифікатної програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК 4	ОК5	ОК6
ІК	+	+	+	+	+	+
ЗК1	+	+	+	+	+	+
ЗК2	+	+	+	+	+	+
ЗК3	+	+	+	+	+	+
ЗК4	+	+	+	+	+	+
ФК1		+				
ФК2			+			
ФК3				+		
ФК4				+		
ФК5	+				+	
ФК6						+

*Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами
сертифікатної програми*

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК 4	ОК5	ОК6
ПРН1	+	+	+	+	+	+
ПРН2	+	+	+	+	+	+
ПРН3	+	+	+	+	+	+
ПРН4	+	+	+	+	+	+
ПРН5		+				
ПРН6			+			
ПРН7				+		
ПРН8				+		
ПРН9					+	
ПРН10						+
ПРН11						+
ПРН12	+					+

Керівник сертифікатної програми _____ _____

(Н. Сидоренко)